

тжга въ силни ржкомахания и псувни . . . Не харесало Ботѣову това. Той скоро видѣлъ, че и тукъ има богати, които не знаятъ що е трудъ и черна мжка, и сюрмаси, които денонощно работятъ за парче коравъ хлѣбъ или за чаша огнена ракия; сюрмаси, които заболѣватъ изъ фабрицитѣ и въ тѣснитѣ во-нещи работилници, и умиратъ непогледнати . . . Навсѣкждѣ тукъ той чува да се говори само за Бога и за Царя, а за човѣка — нищо. И той намразилъ Бога и Царя и обикналъ Човѣка, и рѣшилъ да работи за него и, ако е нужно, да умре за него. Постѣбуденитѣ младежи видѣли и скоро обикнали новия чужденецъ: той ги увличалъ съ своитѣ разкази и съ своя силенъ умъ.

Въ училището Ботѣовъ билъ добъръ ученикъ, той обичалъ наукитѣ си, но страшно мразилъ глупоститѣ, лъжитѣ и заблужденията. Тѣй напримѣръ, еднажъ, прѣподавателътъ по „Духовнитѣ и морални науки“ говорилъ много, въ класа на Ботѣова, за Бога и безбожницитѣ. „Богъ е великъ — запроповѣдвалъ духовникътъ, — отъ него изхожда всичко и къмъ него се връща всѣко дѣяние; той е свѣтлината на свѣта и щастieto на човѣчеството. А безбожникътъ е свиня, мръсна и противна . . .“

— Не е вѣрно! — извикалъ твърдятъ българинъ. — Вашиятъ Богъ е нищо; Човѣкътъ — ето кой е истинския Богъ!“ За тая и други такива постѣпки нашия ученикъ го изключватъ изъ училището, дѣто прѣкаралъ само двѣ години. И той го напуска безъ болка.

Защото и извънъ училището Ботѣовъ не прѣстава да работи. Той се отдава на четене, умни и научни приказки съ сжщо такива младежи, които като него, обичали човѣка, работниятъ, честниятъ, бѣд-